Dosarul nr. 3-3725/2024

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

12 noiembrie 2025 mun. Chișinău
Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani)
În componența:
Președintele ședinței, judecătorul **Gandrabur Marcel**
Grefier **Negru Elena**

examinând în ședință de judecată publică, cauza de contencios administrativ intentată de Societatea cu Răspundere Limitată ”Datario” împotriva Consiliului Concurenței cu privire la contestarea actului administrativ individual,

c o n s t a t ă:

Argumentele participanţilor la proces.

La data de 02 august 2024 Societatea cu Răspundere Limitată ”Datario” (SRL ”Datario”) a înaintat **acțiune de contencios administrativ** în contradictoriu cu Consiliul Concurenței, solicitând anularea deciziei nr. DA-03/21-18 din 28 iunie 2024, în partea ce o vizează.

În motivarea acțiunii s-a menționat următoarele:

”Prin dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 03 din 19 ianuarie 2021 a fost inițiată investigația referitor la semnele încălcării prevederilor art. 5 și art. 11 din Legea concurenței de către SA ”Rompetrol Moldova”, SRL ”Lukoil-Moldova”, SRL ”Petrom Moldova”, SRL ”Bemol Retail”, SRL ”Datario” și SA ”Tirex Petrol” privind modalitatea de stabilire a prețurilor la comercializarea produselor petroliere principale și a gazului lichefiat. La data de 28 iulie 2024 Plenul Consiliului Concurenței a emis decizia nr. DA-03/21-18 referitor la încălcarea art. 5 din Legea concurenței în cauza inițiată prin dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 03 din 19 ianuarie 2021. Decizia dată a fost comunicată administrației SRL ”Datario” prin intermediul trimiterii poștale expediate la data de 03 iulie 2024. Conform actului administrativ respectiv, Plenul Consiliului Concurenței a decis: A constata încălcarea prevederilor art. 5 alin. (1) și (3) lit. a) din Legea concurenței nr. 183/2012 (în redacția în vigoare la momentul săvârșirii faptei), prin participarea la un acord și/sau practică concertată de fixare a prețurilor de vânzare către terți la produsele petroliere principale și la gaz lichefiat, pe teritoriul Republicii Moldova, cel puțin în perioada iunie 2020-februarie 2021, de către SRL ”Bemol Retail”, SRL ”Datario”, SRL ”Lukoil Moldova”, SRL ”Petrom Moldova”, SA ”Rompetrol Moldova” și SA ”Tirex Petrol”. Pentru

încălcarea referită la pct. l, a aplica următoarele amenzi: (a) SRL ”Bemol Retail”: 29 047 135 lei (douăzeci și nouă milioane patruzeci și șapte mii o sută treizeci și cinci lei), (b) SRL ”Datario”: 1 103 509 lei (un milion o sută trei mii cinci sute nouă lei), (c) SRL ”Lukoil Moldova”: 180 237 907 lei (o sută optzeci de milioane două sute treizeci și șapte mii nouă sute șapte lei), (d) SRL ”Petrom Moldova”: 77 850 725 lei (șaptezeci și șapte milioane opt sute cincizeci mii șapte sute douăzeci și cinci lei), (e) SA ”Rompetrol Moldova”: 191 863 578 lei (o sută nouăzeci și unu milioane opt sute șaizeci și trei mii cinci sute șaptezeci și opt lei), (f) SA ”Tirex Petrol”: 1 529 442 lei (un milion cinci sute douăzeci și nouă mii patru sute patruzeci și doi lei). Conform p. 5 părții dispozitive a deciziei, decizia poate fi contestată, în termen de 30 de zile calendaristice de la primirea acesteia, la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, specializat în materie de contencios administrativ (mun. Chișinău, str. Kiev, nr. 3).

Consideră că decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-03/21-18 din 28 iunie 2024 este neîntemeiată, contrară prevederilor legale și este pasibilă de a fi anulată din motivele expuse mai jos.

După cum rezultă din textul actului administrativ contestat, acesta este un act administrativ individual, în sensul art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, care prevede că actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau alta măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public. O cerința de baza fața de actul administrativ individual este motivare. Conform art. 32 din Codul administrativ, actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate. Conform art. 118 din Codul administrativ, motivarea este operațiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. în motivare se indică temeiurile esențiale de drept și de fapt pe care ie-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute și punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar. Motivarea trebuie să se refere și la argumentele expuse în cadrul audierii. Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde: a) motivarea în drept temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul; b) motivarea în fapt oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreționar, dacă este cazul; c) în cazul actelor administrative defavorabile - o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigații, probe, audieri, opinii ale participanților contrare conținutului final al actului etc. Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual și condiționează legalitatea acestuia. Motivarea nu este obligatorie în cazul în care: autoritatea publică admite o petiție în totalitate fără ca prin decizia de soluționare a ei să fie afectate drepturile sau interesele legitime ale altor persoane; acest lucru este prevăzut expres de lege; sau autoritatea publică emite acte administrative individuale de același fel într-un număr mai mare sau automatizat și, conform circumstanțelor de fapt ale cazului în parte, nu se cere o motivare.

Conform art. 118 din Codul administrativ, conținutul unui act administrativ individual trebuie să fie suficient de cert.

Invocă faptul că actul administrativ emis de Consiliul Concurenței nu corespunde criteriilor enumerate mai sus nefiind suficient motivat pentru constatarea încălcărilor pretinse, conținând concluzii abstracte, sterile iar uneori și contradictorii. Potrivit concluziilor formulate de către emitentul actului administrativ (p.p. 512 - 520) se deduce următoarea argumentare: Ca urmare a examinării informațiilor cu privire la evoluția prețurilor cu amănuntul a produselor petroliere principale și a gazului lichefiat practicate de către Rompetrol, Lukoil, Petrom, Tirex, Bemol și Vento, pe parcursul perioadei investigate, în coroborare cu evoluțiile costurilor medii ponderate de procurare a benzinei, motorinei și a gazului lichefiat, cheltuielile și ratele de rentabilitate aplicate de către întreprinderile implicate, cu luarea în considerare a justificărilor economice a modificărilor de preț, prezentate de către întreprinderile implicate, Consiliul Concurenței reține următoarele: Întreprinderile implicate au operat modificări pe piața cu amănuntul modificări identice de preț la benzină, motorină sau gaz lichefiat, în perioade scurte de timp, cu o valoare absolută (lei) identică față de situația existentă la un moment anterior de timp, decizia de modificare a prețului fiind adoptată la nivelul conducerii întreprinderilor înainte de prima afișare la panou a unor modificări similare de către concurenți. De asemenea, se constată că în unele cazuri întreprinderile implicate nu operează modificări de preț la benzină, motorină și gaz lichefiat (de până la 7,5 luni) deși înregistrează modificări însemnate în ceea ce privește evoluția costurilor de achiziție, iar mai apoi operează creșteri sau reduceri de preț identice în timp restrâns, fără ca aceste modificări să aibă la bază o justificare economică concludentă. La oricare dintre modificările de preț examinate, întreprinderile au înregistrat evoluții diferite în ceea ce privește costul mediu de procurare a stocurilor, în unele cazuri chiar diametral opuse (atât majorări ale CMPP, cât și reduceri ale acestui indicator într-o anumită perioadă de timp). Cheltuielile, potrivit Metodologiei, rămân constante pe parcursul anului. Cu toate acestea, la stabilirea prețului final pe piață în perioada examinată, întreprinderile implicate au urmărit aceeași tendință (de micșorare sau de majorare a prețului) și, mai mult decât atât, au modificat prețurile exact cu aceeași valoare. Având în vedere că cheltuielile sunt, de obicei, constante, iar costul de procurare a stocurilor evoluează diferit în cazul întreprinderilor implicate de la o perioadă la alta (în dependență de sursele de achiziție, durata de rotație a stocurilor, asigurarea sau nu a riscurilor financiare, volumul vânzărilor ș.a.), singura componentă de preț cu care manevrează întreprinderile în vederea obținerii prețului final dorit (sau modificarea de preț țintită) este rentabilitatea. În vederea obținerii unui preț final sau a unei modificări de preț țintite sunt folosite uneori rate de rentabilitate negative, sau de o formă nefirească - cu multe cifre după virgulă.

În consecința pârâtul a constatat încălcarea prevederilor art. 5 alin. (1) și (3) lit. a) din Legea concurenței nr. 183/2012 (în redacția în vigoare la momentul săvârșirii faptei), prin participarea la un acord și/sau practică concertată de fixare a prețurilor de vânzare către terți la produsele petroliere principale și la gaz lichefiat, pe teritoriul Republicii Moldova, cel puțin în perioada iunie 2020-februarie 2021, de către SRL ”Bemol Retail” SRL ”Datario”, SRL ”Lukoil

Moldova", SRL "Petrom Moldova", SA "Rompetrol Moldova" și SA "Tirex Petrol". Conform prevederilor legale indicate, în redacție anului 2020 - 2021, sunt interzise, fără a fi necesară o decizie prealabilă în acest sens, orice acorduri între întreprinderi sau asociații de întreprinderi, orice decizii ale asociațiilor de întreprinderi și orice practici concertate (denumite în continuare acorduri) care au ca obiect sau efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței pe piața Republicii Moldova sau pe o parte a acesteia. Din norma citată rezultă că pentru constatarea încălcării legislației anticoncurențiale în sensul invocat de pârât este necesară constatarea nu numai acordului propriu-zis la existența căruia se pretinde. Este o condiție esențială ca acordul presupus are ca efect restrângerea concurenței pe piață. În ce mod a avut loc restrângerea concurenței pe piața produselor petroliere din Republica Moldova în urma presupusului acord, emitentul actului administrativ nu a motivat. Conform art. 4 din Legea concurenței, restrângere semnificativă a concurenței - impact negativ asupra a cel puțin unuia dintre parametrii concurenței pe piață, cum ar fi: prețul, producția, calitatea produsului, varietatea produsului sau inovarea.

Intuiește că organul emitent al actului administrativ a avut în vedere că acest impact negativ s-a realizat prin modificarea prețului asupra produselor petroliere. Însă consideră că această logică este una formală și nu a luat în calcul că consumatorii produselor petroliere nu au fost limitați în decizie și dreptul de a procura produse respective de la alți comercianți de pe piața respectivă. Conform art. 47 alin. (1) din Legea concurenței, deciziile și prescripțiile Consiliului Concurenței, precum și ordinele prevăzute la art. 56 alin. (3) și art. 57 pot fi contestate în termen de 30 de zile de la comunicare, în conformitate cu prevederile Codului administrativ, fără respectarea procedurii prealabile. Conform art. 189 alin. (1) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Actul administrativ emis de pârât și contestat prin prezenta acțiune în mod evident încalcă drepturile reclamantei, având în vedere faptul că prin concluziile acestuia se pretinde încălcarea intenționată a unor prevederi legale ceia ce influențează în mod negativ la reputația profesională a reclamantei. La fel, prin acest act administrativ a fost dispusă încasarea unei amenzi impunătoare, care în mod semnificativ depășește capitalul propriu a reclamantei, iar încasarea acestei în situația lipsei temeiurilor de fapt va fi o povară excesivă care va duce la falimentarea întreprinderii. Ca urmare prin actul administrativ se încalcă și dreptul de proprietate a reclamantei garantat prin art. 127 din Constituție, care prevede că Statul ocrotește proprietatea. Statul garantează realizarea dreptului de proprietate în formele solicitate de titular. Conform art. 17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Prin încheierea Judecătorului Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani), Gandrabur Marcel emisă la 03 ianuarie 2025, s-au respins ca neîntemeiate cererile formulate de reprezentantul Societății cu Răspundere Limitată "Datario", avocatul Alexa Iurie și reprezentantului Consiliului Concurenței, Rotari Cristina, ce vizează conexarea într-o singură procedură a cauzelor intentate

de SA ”Tirex Petrol”, SRL ”Datario” și SRL ”Lukoil-Moldova” în contradictoriu cu Consiliul Concurenței, pe marginea deciziei nr. DA-03/21-18 din 28 iunie 2024.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 aprilie 2025, s-a declarat inadmisibil recursul depus de avocatul Alexa Iurie, în interesele recurentei SRL”Datario”, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 10 octombrie 2024, din motiv că recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 242 din Codul administrativ, iar recurentul nu a solicitat repunerea în termen.

Consiliul Concurenței și-a expus opinia scrisă pe marginea acțiunii de contencios administrativ prin **referința** anexată la materialele cauzei, solicitând respingerea acțiunii formulate de reclamantă ca fiind neîntemeiată. *(Vol. II, f.d. 33-45)*

În ședința de judecată reprezentanții Consiliului Concurenței, Sedlețchi Elena și Rotari Cristina, nu au recunoscut acțiunea și au solicitat respingerea ei ca neîntemeiată.

În ședința de judecată reprezentantul SRL ”Datario”, avocatul Alexa Iurie, nu s-a prezentat deși a fost citat în mod legal despre data, locul și ora derulării procesului judiciar, în virtutea art. 218 lit. d) din Codul administrativ s-a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa acestuia.

Aprecierea instanței de judecată.

Audiind poziția participanților prezenți la proces, analizând piesele dosarului prin prisma rigorilor art. 130 din Codul de procedură civilă prin coraportare la prevederile legale ce guvernează raportul juridic litigios, instanța de judecată ajunge la concluzia că acțiunea dedusă judecății este admisibilă, însă neîntemeiată și urmează a fi respinsă din următoarele considerente.

Conform **art. 22 din Codul administrativ**, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Faptele deja cunoscute autorităţilor publice sau instanţelor de judecată competente, faptele general notorii şi faptele prezumate în virtutea prevederilor legale nu necesită a fi probate, până la proba contrarie.

În concordanță cu **art. 93 din Codul administrativ**, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

Conform **art. 189 alin. (1) și (2) din Codul administrativ**, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ. O acţiune în contencios administrativ poate fi înaintată şi atunci când autoritatea publică nu a soluţionat în termen legal o cerere.

În acord cu **art. 194 alin. (1) din Codul administrativ**, în procedura în prima instanţă, în procedura de apel şi în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătoreşti se soluţionează din oficiu probleme de fapt şi de drept.

În conformitate cu **art. 195 din Codul administrativ**, procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art. 169-171.

Conform **art. 219 din Codul administrativ**, instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi.

Instanţa de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greşelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete şi pentru depunerea tuturor declaraţiilor necesare constatării şi aprecierii stării de fapt. Instanţa de judecată indică asupra aspectelor de fapt şi de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanţii la proces.

Instanţa de judecată nu are dreptul să depăşească limitele pretenţiilor din acţiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanţii la proces.

Instanţa de judecată poate avea o discuţie juridică cu participanţii la proces sau poate da în scris indicaţii cu privire la situaţia de drept a cauzei examinate.

În conformitate cu **art. 225 din Codul administrativ**, instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică:

a) și-a exercitat dreptul discreționar;

b) a luat în considerare toate faptele relevante;

c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar;

d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Conform **art. 118 alin. (3) din Codul de procedură civilă**, circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Conform **art. 121 din Codul de procedură civilă**, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului, iar **art. 122 din Codul de procedură civilă** prevede că, circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.

Admisibilitatea acțiunii de contencios administrativ.

1. Revendicările reclamantului se circumscriu acțiunii în contestare (art. 206 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ și art. 224 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ) care sunt susceptibile examinării de către instanțele de contencios administrativ. Or, partea reclamantă pretinde anularea parțială a deciziei nr. DA-03/21-18 din 28 iunie 2024, ultima fiind act

administrativ individual defavorabil reclamantei în accepțiunea art. 11 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ.

2. Competența jurisdicțională materială și teritorială aparține Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani).

3. Drepturi subiective vătămate revendicate de partea reclamantă – dreptul de proprietate, dreptul la concurență loială, dreptul la protecția intereselor economice. Conform art. 17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă. Conform art. 39 din Codul administrativ, controlul judecătoresc al activității administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente. Instanța menționează că la art. 17 se dă noțiunea dreptului vătămat, în sens material, iar noțiunea ”revendică încălcarea” din dispozițiile normelor art. 189 și art. 207 alin. (1) lit. e) din Codul administrativ, relevă un aspect procesual și se referă la dreptul reclamantei de a înainta acțiunea în contencios administrativ. Reclamanta are dreptul la înaintarea acțiunii în contencios administrativ ori de câte ori se deduce la o examinare *prima facie* - circumstanțele din cererea sa, acte, dosar administrativ etc.– probabilitatea (posibilitatea) lezării unui drept al său prin actul administrativ individual contestat. Probabilitatea că dreptul subiectiv ar putea fi vătămat este prezumată de fiecare dată când o persoană este destinatar (art. 11 alin. (2) enunțul 1) al actului administrativ individual defavorabil sau este terț. Noțiunea ”revendică încălcarea” nu echivalează cu noțiunea ”vătămarea dreptului”, ”revendicarea încălcării” justifică dreptul reclamanților în sens procesual de a înainta acțiunea în contencios administrativ, iar ”vătămarea dreptului” se dovedește prin probațiune, fiind o problemă de fond. Astfel, constatarea vătămării dreptului de fiecare dată trebuie să fie un element de fond, altfel, acțiunea trebuie examinată în fond de către instanța competentă pentru a nu îngrădi accesul la justiție.

4. Prezentul litigiu este exceptat de la procedura prealabilă de tranșare conform art. 163 lit. c) din Codul administrativ combinat cu art. 47 alin. (1) din Legea concurenței.

5. Corelând data comunicării deciziei contestate, cu momentul înaintării acțiunii în judecată, se atestă întrunirea termenului legal de valorificare a acțiunii.

6. Nu există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; nu există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare; la aceeași sau la altă instanță de judecată nu se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept. La fel, acțiunea de contencios administrativ corespunde cerințelor prevăzute la art. 211 alin. (1) și (2) și art. 212 alin. (1) și a fost depusă de o persoană împuternicită.

În această ordine de idei, instanța de judecată constată cu certitudine că partea reclamantă a respectat rigorile de admisibilitate a prezentei acțiuni prevăzute la art. 207 din Codul administrativ.

Raționamentele instanței de judecată.

Instanța de judecată este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele. Din interpretarea art. 6 din Convenția europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (cauza *Albină c/România, Hotărâre din 28 aprilie 2005, § 33*).

Articolul 6 § 1 din Convenţia Europeană pentru Drepturile Omului, obligă instanţele să-şi motiveze deciziile, acesta nu poate fi interpretat ca impunând instanţelor să ofere un răspuns detaliat la fiecare argument (a se vedea *Van de Hurk c. Olandei, 19 aprilie 1994, §§ 59 şi 61, Seria A nr. 288, şi Burg c. Franţei (dec.), nr. 34763/02, CEDO 2003-II*). Întinderea obligaţiei de a-şi motiva deciziile poate varia în conformitate cu natura deciziei şi trebuie determinată în lumina circumstanţelor cauzei (a se vedea *Ruiz Torija c. Spaniei şi Hiro Balani c. Spaniei, 9 decembrie 1994, Series A nr. 303-A şi 303-B, § 29 şi, respectiv, § 27; şi Helle c. Finlandei, 19 decembrie 1997, § 55, Rapoarte privind hotărîrile şi deciziile 1997-VIII*).

De altfel, instanţa de judecată nu poate exclude un argument sau o circumstanţă pretinsă de o parte care în opinia sa este determinantă şi confirmă poziţia sa, fără a o aprecia prin prisma temeiniciei, pertinenței litigiului în raport cu situaţia de fapt. Or, respectarea principiului egalităţii în faţa legii şi a justiţiei, precum şi dreptul părţilor de a fi auzite, reprezintă un aspect inerent respectării dreptului la un proces echitabil, garantat de art.6 § 1 al Convenţiei pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăţilor Fundamentale.

În plus, principiul *jura novit curia*, aplicabil la judecarea litigiilor enunţă că judecătorul trebuie să aplice acel text de lege care corespunde situaţiei de fapt calificate juridic de către parte, în măsura în care situaţia de fapt respectivă este confirmată de probele administrate în cauză.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului reiterează că efectul articolului 6 § 1 din Convenţie este, *inter alia*, de a plasa un ”tribunal” sub o obligaţie de a efectua o examinare adecvată a declarațiilor, argumentelor şi probelor, fără a prejudicia evaluarea acestora sau a faptului dacă ele sunt relevante pentru decizia sa.

Totodată instanța învederează jurisprudența Curţii Europene a Drepturilor Omului, care statuează că întinderea motivării depinde de diversitatea mijloacelor pe care o parte le poate ridica în instanță, precum şi de prevederile legale, de obiceiuri, de principiile doctrinale şi de practicile diferite privind prezentarea şi redactarea sentinţelor şi hotărârilor în diferite state (*Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Van den Hurk împotriva Olandei din 19 aprilie 1994, paragraful 61*).

Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate (*Boldea împotriva*

României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Helle împotriva Finlandei din 19 februarie 1997, paragraful 60). Or, conform regulilor unui proces echitabil, pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, instanţa are obligaţia să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt identificate spre apreciere şi să nu să se limiteze doar la însușirea motivelor şi concluziilor date de participanții procesului.

Comisia Europeană în anul 2006 prin Compendiul de «cele mai bune practici» privind managementul timpului în cazul procedurilor judiciare (Strasbourg, 8 decembrie 2006, CEPEJ(2006)13) [6], a stabilit că, Judecătorii joacă rolul unui "terţ imparţial" în procesul de soluţionare a unui conflict.

Noţiunea de "act administrativ" este definită atât în legislația autohtonă, cât şi în Rezoluţia (77) Cu privire la protecţia individului faţă de actele autorităţilor administrative, adoptată de Comitetul de Miniştri al Consiliului Europei la 28 septembrie 1997. În accepțiunea reglementărilor enunțate, actul administrativ este o manifestare juridică unilaterală de voinţă, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorităţi publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii, actul administrativ desemnează orice măsuri individuale sau decizii luate în cadrul exercitării autorităţii publice, susceptibile de a afecta direct drepturile, libertăţile sau interesele persoanelor fizice sau juridice şi care nu este un act îndeplinit în cadrul exercitării unei funcții judiciare.

Controlul judiciar exercitat asupra administraţiei publice dispune de câteva trăsături distincte: este exercitat de către instanţa judecătorească care este independentă sub aspect organizaţional şi funcţional faţă de subiectul controlat; prin intermediul controlului se exercită funcţia instanţei de judecată (justiţiei) în calitatea sa de putere independentă din sistemul frânelor şi contrabalanţelor, care constituie o garanţie a legalităţii şi a contracarării abuzurilor de putere din partea autorităţilor executive; se realizează în cadrul procesului judiciar reglementat de normele juridice procesuale; un cerc de subiecţi speciali ai acestor raporturi juridice; existenţa unui litigiu de drept public în calitate de temei al activităţii de control judiciar; controlul judiciar urmăreşte realizarea a două scopuri: pe de o parte, asigurarea protecţiei drepturilor şi intereselor legale ale persoanelor fizice şi juridice, adică a interesului particular, pe de altă parte, neadmiterea excesului de putere din partea executivului, adică a interesului public; activitatea instanţelor de control asupra autorităţilor administraţiei publice este limitată de următoarele condiţii: temei al exercitării acestuia serveşte doar depunerea unei cereri din partea persoanelor interesate, adică controlul judiciar este mijlocit sau pasiv; obiect al activităţii de control îl constituie doar respectarea de către subiect a cerinţelor legalităţii, dar nu şi ale oportunităţii.

Instanța atestă că, prin dispoziția nr. 03 din 19 ianuarie 2021, Plenul Consiliului Concurenței a inițiat *ex officio* investigația referitor la semnele încălcării prevederilor art. 5 și art. 11 din Legea concurenței, în privința a șase companii petroliere SRL "Bemol Retail", SRL "Datario", SRL "Lukoil-Moldova", SRL "Petrom-Moldova", SA "Rompetrol Moldova" și SA "Tirex Petrol" privind modalitatea de stabilire a prețurilor la comercializarea produselor petroliere principale și a gazului lichefiat, în urma monitorizării pieței respective.

Obiect de investigare a constituit activitatea de comercializare cu amănuntul a produselor petroliere principale și a gazului lichefiat prin intermediul stațiilor de alimentare de către SRL ”Bemol Retail”, SRL ”Datario”, SRL ”Lukoil-Moldova”, SRL ”Petrom-Moldova”, SA ”Rompetrol Moldova” și SA ”Tirex Petrol” fiind prezente semne de încălcare ale art. 5 și art. 11 din Legea concurenței.

În perioada de timp supusă investigării (15 martie 2019 - 12 aprilie 2021) prețurile de panou la produsele petroliere principale și gazul lichefiat erau stabilite în baza Metodologiei privind formarea și aplicarea prețurilor la produsele petroliere, aprobată prin Hotărârea ANRE nr. 50 din 11 martie 2019. Prețurile erau stabilite printr-o formulă de calcul în baza mai multor indicatori și componente ale activității economice, precum și coeficientul de rentabilitate (marja anuală de profit de maxim 10%).

Pe parcursul investigației, Consiliul Concurenței a constatat comportamentul coordonat al întreprinderilor implicate, manifestat prin faptul că, în perioadele de modificări de preț (atât creșteri, cât și reduceri) acestea modificau prețul cu aceeași valoare absolută (în lei) față de prețurile practicate anterior modificării. În perioada examinată, au fost identificate mai multe runde de astfel de modificări, înaintea primei afișări la panou de către concurenți.

Concluziile Consiliului Concurenței pe marginea faptelor disputate supra au fost materializate în decizia nr. DA-03/21-18 din 28 iunie 2024, în temeiul căreia s-a constatat încălcarea prevederilor art. 5 alin. (1) și (3) lit. a) din Legea concurenței nr. 183/2012 (în redacția în vigoare la momentul săvârșirii faptei), prin participarea la un acord și/sau practică concertată de fixare a prețurilor de vânzare către terți la produsele petroliere principale și la gaz lichefiat, pe teritoriul Republicii Moldova, cel puțin în perioada iunie 2020-februarie 2021, de către SRL ”Bemol Retail”, SRL ”Datario”, SRL ”Lukoil Moldova”, SRL ”Petrom Moldova”, SA ”Rompetrol Moldova” și SA ”Tirex Petrol”. *Inter alia* s-a aplicat față de SRL ”Datario” amendă în mărime de 1 103 509 lei (un milion o sută trei mii cinci sute nouă lei), pentru încălcarea referită la pct. 1. Totodată, s-a încetat investigația în partea ce ține de presupusa încălcare a art. 11 din Legea concurenței nr. 183/2012, deoarece pe parcursul desfășurării acesteia nu au fost descoperite probe suficiente care ar justifica aplicarea de măsuri corective sau sancțiuni. *(Vol. I, f.d. 14-182)*

Titularul acțiunii de contencios administrativ exprimă dezacordul cu decizia contestată și solicită anularea ei în partea aplicării amenzii în privința SRL ”Datario”.

În debut, **art. 1 din Legea concurenței,** statuează că prezenta lege stabileşte cadrul juridic al protecţiei concurenţei, inclusiv al prevenirii şi al contracarării practicilor anticoncurenţiale şi a concurenţei neloiale, al realizării concentrărilor economice pe piaţă, stabileşte cadrul juridic privind activitatea şi competenţa Consiliului Concurenţei şi responsabilitatea pentru încălcarea legislaţiei în domeniul concurenţei. Scopul prezentei legi constă în reglementarea relaţiilor ce ţin de protecţia, menţinerea şi stimularea concurenţei în vederea promovării intereselor legitime ale consumatorilor.

În conformitate cu **art. 5 alin. (1)-(3) din Legea concurenței**, sunt interzise, fără a fi necesară o decizie prealabilă în acest sens, orice acorduri între întreprinderi sau asocieri de

întreprinderi, orice decizii ale asocierilor de întreprinderi şi orice practici concertate (denumite în continuare acorduri) care au ca obiect sau efect restrângerea, împiedicarea sau denaturarea concurenţei, în special cele care:

a) stabilesc, direct sau indirect, preţurile de cumpărare sau de vânzare ori orice alte condiţii de tranzacţionare;

b) limitează sau controlează producţia, comercializarea, dezvoltarea tehnică sau investiţiile;

c) împart pieţele sau sursele de aprovizionare;

d) participă cu oferte trucate la licitaţii sau la orice alte forme de concurs de oferte;

e) aplică, în raporturile cu partenerii comerciali, condiţii inegale la prestaţii echivalente, creând astfel acestora un dezavantaj concurenţial;

f) condiţionează încheierea contractelor de acceptare de către parteneri a unor prestaţii suplimentare care, prin natura lor sau în conformitate cu uzanţele comerciale, nu au legătură cu obiectul acestor contracte.

Acordurile interzise în temeiul prezentului articol sunt nule de drept.

Dacă s-a stabilit că acordul are ca obiect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenţei, existenţa unor efecte anticoncurenţiale nu trebuie demonstrată de către Consiliul Concurenţei pentru a constata că există o restrângere a concurenţei în sensul prezentei legi.

În acord cu prevederile **art. 41 din Lege,** Plenul Consiliului Concurenţei are următoarele atribuţii:

a) exercită conducerea Consiliului Concurenţei în conformitate cu legislaţia;

b) aprobă limita numărului de unităţi de personal şi schema de încadrare a Consiliului Concurenţei, care ulterior se prezintă spre aprobare Parlamentului;

c) dispune elaborarea şi adoptă acte normative necesare executării legislaţiei concurenţiale, a publicităţii comerciale, de reglementare a transportului feroviar, precum şi din domeniul practicilor comerciale neloiale, în limitele competenţei sale;

d) emite avize pentru proiectele de acte normative care reglementează activitatea economică şi pot avea impact anticoncurenţial sau propune modificarea actelor normative care au sau pot avea un impact anticoncurenţial;

e) sesizează organele competente privind incompatibilitatea actelor normative cu legislaţia concurenţială, a publicităţii comerciale, de reglementare a transportului feroviar, precum şi din domeniul practicilor comerciale neloiale, în limitele competenţei sale;

f) ia decizii de respingere a plângerii privind presupusele încălcări ale legislaţiei concurenţiale;

g) dispune iniţierea, conexarea, separarea, disjungerea sau redeschiderea investigaţiilor privind presupusele încălcări ale legislaţiei concurenţiale;

h) examinează rapoarte de investigaţie, formulează observaţii cu privire la acestea şi, după caz, dispune investigarea suplimentară şi alte măsuri ce se impun, în limitele competenţei sale;

i) examinează propunerile de redeschidere a investigaţiei sau de revocare ori de anulare a actelor administrative, în cazurile prevăzute de lege;

j) dispune aplicarea de măsuri interimare, în condiţiile prevăzute de lege;

k) dispune asupra oportunităţii/inoportunităţii iniţierii discuţiilor privind angajamentele propuse de întreprinderi şi, după caz, ia decizii privind acceptarea/respingerea angajamentelor propuse de întreprinderi;

l) ia decizii de constatare a încălcării legislaţiei concurenţiale, după caz, de impunere a măsurilor corective, de aplicare a politicii de clemenţă, de aplicare a sancţiunilor sau de încetare a investigaţiei ori alte decizii prevăzute de prezenta lege în urma investigaţiilor efectuate, în limitele competenţei sale;

m) dispune acceptarea propunerilor părţilor de soluţionare pe cale amiabilă a cazurilor de concurenţă neloială şi încetarea investigaţiei;

n) dispune retragerea beneficiului exceptării de la prevederile art.5, stabilit prin regulamentul adoptat de Plen pentru unele categorii de acorduri, dacă constată că acestea nu mai îndeplinesc prevederile art.6 alin.(1);

o) ia decizii de refuz, de autorizare şi de autorizare condiţionată a concentrărilor economice sau de revocare a unei decizii adoptate în conformitate cu art.25;

p) ia decizii de constatare a faptului că măsura notificată nu constituie ajutor de stat, decizii de autorizare a ajutorului de stat, de autorizare condiţionată, de incompatibilitate, de interzicere a ajutorului de stat şi de recuperare a ajutorului utilizat abuziv sau ilegal;

q) asigură aplicarea şi executarea eficientă a deciziilor proprii;

r) dispune iniţierea, din oficiu, a investigaţiei utile de cunoaştere a pieţei;

s) urmăreşte aplicarea legislaţiei concurenţiale, a publicităţii comerciale, de reglementare a transportului feroviar, precum şi din domeniul practicilor comerciale neloiale, în limitele competenţei sale;

t) face recomandări Guvernului şi autorităţilor publice, în diverse sectoare economice, pentru adoptarea de măsuri care să faciliteze dezvoltarea concurenţei şi prevenirea restrângerii semnificative a concurenţei;

u) aprobă raportul anual de activitate al Consiliului Concurenţei şi alte rapoarte prevăzute de lege, care se publică pe pagina web oficială a acestuia;

v) ia decizii de modificare sau anulare a propriilor acte administrative, avize şi rapoarte emise în îndeplinirea atribuţiilor ce decurg din prezenta lege sau din alte acte normative;

w) exercită alte atribuţii prevăzute de lege.

Plenul Consiliului Concurenţei poate, la cerere sau din oficiu, să redeschidă procedura în cazul în care:

a) intervine o schimbare esenţială privind oricare dintre faptele pe care s-a fundamentat decizia;

b) întreprinderile acţionează contrar angajamentelor asumate şi acceptate prin decizia Plenului;

c) decizia a fost fundamentată pe informaţii furnizate care sunt incomplete, inexacte sau care induc în eroare.

Plenul Consiliului Concurenţei, în cazul în care nu este necesară adoptarea unei hotărâri, dispoziţii, decizii sau prescripţii, poate pune în discuţie în şedinţă şi soluţiona unele chestiuni ce

ţin de exercitarea atribuţiilor sale, prin consemnarea înscrierilor protocolare în procesul-verbal al şedinţei Plenului.

În unison cu **art. 56 din Legea concurenței**, la investigarea cazurilor de încălcare a legislaţiei concurenţiale, efectuarea inspecţiilor de către Consiliul Concurenţei se desfăşoară în conformitate cu prezenta lege.

Inspecţia reprezintă un instrument procedural de obţinere a informaţiilor şi a documentelor necesare, indiferent de suportul pe care se găsesc şi locul aflării acestora, utilizat de Consiliul Concurenţei pentru investigarea încălcării legislaţiei concurenţiale.

În scopul efectuării investigaţiilor dispuse conform art.55, Consiliul Concurenţei poate să efectueze inspecţiile necesare la orice întreprindere, asociere de întreprinderi sau autoritate publică. Efectuarea inspecţiilor este dispusă prin ordin emis de către preşedintele Consiliului Concurenţei, în care se indică scopul şi obiectul inspecţiei, data la care începe inspecţia, sancţiunile prevăzute de lege, precum şi dreptul de a contesta ordinul în instanţa de judecată.

Inspecţia este efectuată de către angajaţii Consiliului Concurenţei, împuterniciţi în baza delegaţiei de inspecţie, cu excepţia debutanţilor, dacă există indicii că pot fi găsite documente sau pot fi obţinute informaţii considerate necesare pentru investigaţia presupusului caz de încălcare a legislaţiei concurenţiale, iniţiată prin dispoziţia Plenului Consiliului Concurenţei, fapt care nu necesită a fi demonstrat subiectului supus inspecţiei.

La efectuarea inspecţiilor pot participa, după caz, experţi sau specialişti în anumite domenii împuterniciţi de către Consiliul Concurenţei prin delegaţia de inspecţie şi/sau reprezentanţii altor autorităţi, în cazurile prevăzute de lege.

Inspecţia se desfăşoară între orele 09:00 şi 18:00 şi se efectuează în prezenţa subiectului supus inspecţiei sau a reprezentantului acestuia. Inspecţia poate continua şi după ora 18:00 numai cu acordul subiectului supus inspecţiei sau al reprezentantului acestuia.

La desfăşurarea inspecţiei, angajaţii Consiliului Concurenţei prezintă subiectului supus inspecţiei copia dispoziţiei de iniţiere a investigaţiei, ordinul menţionat la alin.(3) şi delegaţia de inspecţie în care se indică împuternicirile acestora.

În cazul în care nu este nicio persoană în încăperea în care urmează a fi efectuată inspecţia, angajaţii Consiliului Concurenţei autorizaţi să desfăşoare inspecţia sunt obligaţi:

a) înainte de începerea acesteia, să întreprindă toate acţiunile rezonabile pentru a informa persoana care ocupă sau operează încăperea despre intenţia de a efectua inspecţia;

b) după ce persoana respectivă a fost informată, să-i ofere acesteia sau reprezentantului ei posibilitatea rezonabilă de a asista la efectuarea inspecţiei.

Comunicarea ordinului de inspecţie şi a delegaţiei de inspecţie în lipsa reprezentantului subiectului supus inspecţiei sau a oricărui angajat al subiectului supus inspecţiei se poate efectua prin mijloace care asigură transmiterea conţinutului acestor acte şi confirmarea expedierii. În acest caz, comunicarea se consideră îndeplinită la data şi ora expedierii.

Dacă comunicarea nu se poate face prin niciuna dintre modalităţile prevăzute la alin.(7) şi (8), ordinul de inspecţie şi copia dispoziţiei de iniţiere a investigaţiei se afişează la adresa destinată desfăşurării inspecţiei, fapt confirmat în procesul-verbal al inspecţiei, în care vor fi

indicate data şi ora afişării actelor. În cazul în care încăperea nu este ocupată sau persoana care o ocupă este absentă temporar, angajaţii Consiliului Concurenţei, după desfăşurarea inspecţiei, vor părăsi încăperea lăsând-o în starea de siguranţă în care au găsit-o.

Persoanele delegate pentru efectuarea inspecţiei au dreptul de a inspecta şi de a obţine toate informaţiile legate de obiectul şi scopul investigaţiei de la subiectul supus inspecţiei, inclusiv în format digital, indiferent de suportul pe care sunt stocate şi locul aflării acestora.

Pe parcursul inspecţiei, utilizând echipamente tehnice şi/sau programe specializate, persoanele delegate pentru efectuarea inspecţiei pot să ia sau să obţină, sub orice formă, copii sau extrase din registre sau documente şi, în cazul în care consideră că este oportun, să le ridice şi să continue prelucrarea acestora la sediul Consiliului Concurenţei. După caz, pentru a asigura integritatea probelor, pot fi ridicate originalele registrelor sau ale documentelor. Ridicarea registrelor şi a documentelor se admite numai dacă asemenea măsură este necesară pentru prevenirea ascunderii, înlăturării, modificării sau distrugerii acestora sau dacă nu este posibil de a face copii de pe acestea în incinta respectivă. Registrele şi documentele ridicate în baza prezentei legi pot fi reţinute cel mult 3 luni.

Explicaţiile solicitate de către persoanele delegate pentru efectuarea inspecţiei de la reprezentantul sau angajaţii subiectului supus inspecţiei se înregistrează sub orice formă. La cerere, o copie a înregistrării este transmisă subiectului supus inspecţiei. În cazul în care s-au cerut explicaţii unui angajat al subiectului supus inspecţiei care nu a fost împuternicit de subiectul supus inspecţiei să dea explicaţii în numele acestuia, în termenul stabilit în procesul-verbal, subiectul supus inspecţiei urmează să prezinte în scris rectificările sau completările la explicaţii.

În contextul inspecţiilor, Consiliul Concurenţei poate solicita sprijinul subdiviziunilor abilitate ale Ministerului Afacerilor Interne, care sunt obligate să acorde asistenţa necesară persoanelor delegate pentru efectuarea inspecţiei în exerciţiul funcţiunii, în conformitate cu legea.

Comunicările dintre subiectul supus inspecţiei şi avocatul acestuia, realizate în cadrul şi în scopul exclusiv al exercitării dreptului la apărare al subiectului supus inspecţiei, care are legătură cu obiectul investigaţiei, nu pot fi folosite ca probă în cursul investigaţiei desfăşurate de Consiliul Concurenţei.

Obligaţia de a proba îndeplinirea condiţiilor prevăzute la alin. (16) revine subiectului.

În acord cu **art. 58 din Legea concurenței**, înainte de adoptarea deciziilor prevăzute la art. 65 alin. (1), Consiliul Concurenţei, în cadrul procedurilor de investigaţie, garantează pe deplin drepturile la apărare ale părţilor în cauză prin acordarea dreptului de a-şi exprima punctul de vedere cu privire la concluziile şi propunerile din raportul de investigaţie, prin asigurarea accesului la dosar şi dreptului la audieri.

În cazul unei proceduri de investigaţie desfăşurate în conformitate cu cap. IV, prevederile alin. (1) sunt aplicabile persoanelor şi întreprinderilor implicate în concentrarea economică.

Înainte de adoptarea deciziei privind presupusele încălcări ale normelor de procedură prevăzute la art. 68, se întocmeşte un raport care va conţine faptele constatate şi probele pe care

se întemeiază concluziile raportorului. Până la adoptarea deciziei de către Plenul Consiliului Concurenţei, părţile implicate pot să prezinte observaţiile lor în termen de 10 zile lucrătoare de la comunicare.

Plenul Consiliului Concurenţei îşi bazează deciziile doar pe constatările din raportul de investigaţie şi pe alte probe pe care îşi întemeiază decizia, asupra cărora părţile în cauză şi-au putut prezenta observaţiile.

În corespundere cu **art. 67 din Legea concurenței**, individualizarea amenzilor prevăzute de prezenta lege se efectuează ţinând seama de gravitatea şi durata faptei.

Stabilirea cuantumului amenzii se face prin determinarea nivelului de bază al acesteia, care se va majora în cazul existenţei circumstanţelor agravante şi se va reduce în cazul existenţei circumstanţelor atenuante.

Pentru determinarea nivelului de bază al amenzii, ca bază de calcul se ia cifra totală de afaceri realizată de întreprindere în anul anterior sancţionării.

În cazul în care cifra totală de afaceri realizată în anul anterior sancţionării nu poate fi determinată, se ia în considerare ultimul an anterior sancţionării în care întreprinderea sau asociaţia de întreprinderi a realizat o cifră de afaceri.

Prin derogare de la Codul contravenţional, amenzile pentru încălcarea legislaţiei concurenţiale se stabilesc conform prezentei legi.

Conform **art. 71 din Legea concurenței**, Plenul Consiliului Concurenţei are dreptul să aplice, prin decizie, întreprinderilor amenzi în cazul în care, în mod intenţionat sau din neglijenţă, aceste întreprinderi:

a) încalcă prevederile art. 5 şi 11;

b) contravin unei prescripţii care dispune măsuri interimare în temeiul art. 41 alin. (3);

c) nu respectă un angajament care devine obligatoriu printr-o decizie în temeiul art. 41 alin. (4);

d) nu notifică o concentrare economică, definită la art. 22 alin. (1), înainte de punerea în aplicare a acesteia, cu excepţia cazurilor în care sînt autorizate în mod expres în acest sens în conformitate cu art. 20 alin. (5) sau printr-o decizie adoptată în temeiul art. 20 alin. (6);

e) realizează o operaţiune de concentrare economică cu încălcarea prevederilor art.20 alin. (5);

f) pun în practică o operaţiune de concentrare economică declarată incompatibilă cu mediul concurenţial printr-o decizie a Consiliului Concurenţei, potrivit prevederilor art. 25 alin. (2) lit. a).

În conformitate cu art. 72 alin. (1)-(3) lit. c) din Legea concurenței, nivelul de bază al amenzii pentru încălcarea normelor materiale ale legislaţiei concurenţiale se determină în funcţie de gravitatea şi durata faptei. Nivelul de bază se obţine prin înmulţirea procentului determinat în funcţie de gradul de gravitate cu factorul aferent duratei încălcării.

La evaluarea gravităţii încălcării normelor materiale ale legislaţiei concurenţiale se iau în considerare, în special, natura faptei săvârşite, ponderea în cifra totală de afaceri a vânzărilor de produse realizate de întreprindere pe piaţa geografică relevantă de pe teritoriul Republicii

Moldova care au legătură directă sau indirectă cu încălcarea (atunci când este posibilă o astfel de estimare), cotele de piaţă cumulate ale tuturor întreprinderilor participante, impactul încălcării pe piaţă (atunci când acesta poate fi măsurat), probabilitatea ca o operaţiune de concentrare economică să fi fost interzisă dacă ar fi fost notificată.

Nivelul de bază al amenzii calculat pentru gravitatea faptei constituie de la 2 % până la 4 % din cifra totală de afaceri, în sensul art. 67, pentru faptele de gravitate mare: acordurile orizontale de tipul cartelurilor dure; încălcările prevăzute la art. 71 lit. d), e) şi f) referitoare la operaţiuni de concentrare economică în privinţa cărora Consiliul Concurenţei, în urma desfăşurării unei investigaţii, poate adopta o decizie prin care va declara operaţiunea de concentrare economică incompatibilă cu mediul concurenţial; încălcările prevăzute la art. 11 care au avut consecinţe deosebit de grave pentru piaţă, producând efecte pe zone întinse ale acesteia.

În conformate cu **art. 74 din Legea concurenței,** în cazuri excepţionale, la solicitare, Consiliul Concurenţei are dreptul să reducă amenda, ţinînd seama de absenţa capacităţii de plată a unei întreprinderi într-un anumit context social şi economic. Plenul Consiliului Concurenţei nu acordă o reducere a amenzii într-un astfel de caz doar pe baza simplei constatări a unei situaţii financiare nefavorabile sau precare. Reducerea se poate acorda numai pe baza unor probe obiective potrivit cărora aplicarea unei amenzi, în condiţiile stabilite de prezenta lege, ar pune iremediabil în pericol viabilitatea economică a întreprinderii implicate şi ar conduce la devalorizarea completă a activelor acesteia.

Instanța va reitera că scopul Legii concurenței rezidă în reglementarea relaţiilor ce ţin de protecţia, menţinerea şi stimularea concurenţei în vederea promovării intereselor legitime ale consumatorilor*, per a contrario,* actul legislativ precitat nu tolerează practicile anticoncurenţiale şi concurenţa neloială.

În accepțiunea definiției legale, *practica anticoncurenţială* reprezintă acel acord anticoncurenţial, decizie a asociaţiei de întreprinderi, practică concertată, abuz de poziţie dominantă, acţiune sau inacţiune a autorităţilor publice de restrângere a concurenţei interzise de lege.

Cartel – acord sau practică concertată între doi sau mai mulți concurenți care urmărește coordonarea comportamentului concurențial al acestora pe piață sau influențarea parametrilor relevanți ai concurenței prin practici care includ fixarea sau coordonarea prețurilor de achiziție sau de vânzare ori a altor condiții comerciale, inclusiv în legătură cu drepturile de proprietate intelectuală, alocarea cotelor de producție sau de vânzare, împărțirea piețelor și a clienților, manipularea procedurilor de cerere de oferte, restricționări ale importurilor sau exporturilor sau acțiuni anticoncurențiale împotriva altor concurenți.

Concurență – rivalitate economică, existentă sau potențială, între două sau mai multe întreprinderi independente pe o piață relevantă, când acțiunile lor limitează efectiv posibilitățile fiecăreia dintre ele de a influența unilateral condițiile generale de circulație a produselor de pe piața respectivă, stimulează progresul tehnico-științific și creșterea bunăstării consumatorilor.

Legislatorul a reglementat și definit spectrul acordurilor anticoncurențiale la art. 5 din Legea concurenței și a stabilit sancțiunile pasibile aplicării celor culpabili pentru admiterea

acestor încălcări la art. 72 din Legea concurenței. De asemenea a notat că, dacă un acord are ca obiect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenţei, existenţa unor efecte anticoncurenţiale nu trebuie demonstrată de către Consiliul Concurenţei pentru a constata că există o restrângere a concurenţei în sensul prezentei legi.

La caz, comportamentul pe piață al întreprinderii reclamante nu era justificat economic și nu era orientat la costuri, fiind utilizate de multe ori rentabilități negative (deficitare), respectiv situații când întreprinderea activa în pierdere, sau rentabilități excesive mai mari de 30%. Acordul și/sau practica concertată de fixare a prețurilor de comercializare cu amănuntul a produselor petroliere principale și a gazului lichefiat prin intermediul stațiilor de alimentare de către SRL ”Datario”, a avut ca obiect restrângerea, împiedicarea și/sau denaturarea concurenței în sensul Legii concurenței.

Modificările identice sau similare de preț la panou pentru produsele petroliere stabilite prin ordine/dispoziții ale administratorului întreprinderii sau altei persoane responsabile din aceeași dată aplicate până la prima publicare la panou, în lipsa unei argumentări economice, corespondența dintre angajații întreprinderii ridicată în timpul inspecțiilor desfășurate la cele șase întreprinderi petroliere, relațiile strânse comerciale dintre întreprindere și discuțiile telefonice dese ce le asigură o comunicare eficientă, au permis Consiliului Concurenței să constate că similitudinile și coincidențele identificate nu sunt deloc întâmplătoare și sunt în măsură să permită autorității de concurență să concluzioneze că comportamentul întreprinderii supuse investigației, cel puțin în perioada iunie 2020 - februarie 2021, reprezintă un acord/practică concertată în vederea stabilirii prețului de vânzare a produselor petroliere la panou, fiind astfel exclusă concurența prin preț.

În lumina prevederilor art. 5 alin. (1) din Legea concurenței, sunt interzise, fără a fi necesară o decizie prealabilă în acest sens, orice acorduri între întreprinderi sau asociații de întreprinderi, orice decizii ale asociațiilor de întreprinderi și orice practici concertate (denumite în continuare acorduri) care au ca obiect sau efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței pe piața Republicii Moldova sau pe o parte a acesteia. Iar, potrivit art. 7 alin. (1) lit. a) din Legea concurenței, constituie un cartel dur acordul anticoncurențial orizontal, cu excepția acordului de importanță minoră, care, în mod direct sau indirect, izolat sau în combinație cu alți factori aflați sub controlul părților, are ca obiect fixarea prețurilor de vânzare a produselor către terți.

Prevederile art. 7 alin. (2) din Lege, stabilesc că cartelurile dure care au ca obiect restrângerea concurenței, sunt cele mai grave acorduri anticoncurențiale care prin natura lor sunt dăunătoare pentru buna funcționare a concurenței normale, au capacitatea de a împiedica, restrânge sau denatura concurența, adică au efecte negative asupra concurenței.

Cartelurile dure interzise de art. 7 din Legea concurenței, fiind considerate cele mai grave restricții ale concurenței, sunt considerate drept restricții prin obiect. Respectiv, în sensul aplicării art. 5 alin. (5) din Legea concurenței, nu trebuie să se demonstreze efectele reale asupra pieței. Această prezumție are la bază gravitatea restricției și experiența care arată că este foarte

probabil ca acordurile care au ca obiect restrângerea concurenței să producă efecte negative asupra pieței și să pericliteze obiectivele urmărite de regulile de concurență.

În acest sens, în hotărârea în cauza *Consten and Grundig*, CJUE a statuat: nu este nevoie a se lua în considerare efectele concrete ale unei înțelegeri din moment ce este evident că obiectul său a fost de a preveni, restrânge sau distorsiona concurența.

Suplimentar se notează că potrivit unei jurisprudențe constante începând cu hotărârea din 30 iunie 1966, LTM (56/65, EU:C:1966:38), caracterul alternativ al acestei condiții ”ca obiect sau efect”, indicat prin conjuncția ”sau”, conduce mai întâi la necesitatea de a analiza însuși obiectul acordului. Astfel, atunci când obiectul anticoncurențial al unui acord este dovedit, nu este necesar să se examineze efectele sale asupra concurenței (hotărârea din 29 iunie 2023, Super Bock Bebidas, C-211/22, EU:C:2023:529, punctul 31).

Este consacrat faptul că criteriul juridic esențial pentru a determina dacă un acord, fie orizontal, fie vertical, comportă o ”restrângere a concurenței prin obiect” rezidă în constatarea faptului că un astfel de acord prezintă, în sine, un grad suficient de nocivitate pentru concurență (hotărârea din 11 septembrie 2014, CB/Comisia, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, punctul 57 și hotărârea din 18 noiembrie 2021, Visma Enterprise, C-306/20, EU:C:2021:935, punctul 59).

Privitor la faptul că acordul anticoncurențial și/sau practica concertată reprezintă o restricționare a concurenței prin obiect întrucât vizează fixarea prețurilor, adică are un grad suficient de nocivitate pentru concurență instanța notează că, întreprinderea reclamantă, fiind parte a practicii concertate prin care a modificat prețurile pentru același sortiment de produse, în aceeași perioada și cu circa același cuantum, a evitat riscul comercial care ar exista în condiții normale de concurență, deoarece prin acest comportament aceasta a redus incertitudinea în ceea ce privește comportamentul concurenților săi și a eliminat concurența de preț pe această piață.

Comportamentul reclamantei demonstrează opțiunea sa clară de a nu concura între întreprinderi prin preț, denaturând astfel un parametru esențial al pieței și anume concurența, procesul concurențial fiind înlocuit cu o formă de cooperare care exclude incertitudinile cu privire la comportamentul în viitor, pe piață al părților implicate. Practica concertată de stabilire a prețurilor a avut ca obiect eliminarea concurenței între întreprinderile participante la această practică, deoarece practicând aceeași modificare de preț, nu a existat o competiție reală și eficientă, care să ofere consumatorilor posibilitate de a alege comerciantul. Or, este notoriu faptul că anumite comportamente coluzive precum cele care conduc la stabilirea orizontală a prețurilor, pot fi considerate ca fiind într-o asemenea măsură susceptibile de a avea efecte negative, în special asupra prețului, a cantității sau a calității produselor și serviciilor, încât se poate considera inutil, în vederea aplicării articolului 101 alineatul (1) TFUE, să se demonstreze că acestea au efecte reale asupra pieței. Astfel, experiența arată că asemenea comportamente atrag scăderi ale producției și creșteri de prețuri, conducând la o alocare necorespunzătoare a resurselor, în special în detrimentul consumatorilor (hotărârea din 2 aprilie 2020, Budapest Bank și alții, C-228/18, EU:C:2020:265). În consecință, comportamentele menționate, trebuie astfel să fie calificate drept ”restrângeri prin obiect” în măsura în care indică un grad suficient de nocivitate pentru concurență.

Prezumția efectelor negative are la bază gravitatea restricției și experiența care arată că este foarte probabil ca acordurile care au ca obiect restrângerea concurenței, să producă efecte negative asupra pieței și să pericliteze obiectivele urmărite de regulile concurențiale.

Cât vizează determinarea nivelului amenzii, la individualizarea sancțiunilor aplicate față de SRL ”Datario”, Consiliul Concurenței a luat în considerare cadrul legal reliefat mai sus, în special gravitatea și durata faptei. Discreția decizională (dreptul de discreție) ca instituție juridică, inclusiv prezența principiului de neadmitere a abuzurilor și arbitrariului în comportamentul autorității publice era omniprezent în actul legislativ precitat și se desprindea din art. 1.

Consiliul Concurenței la exercitarea discreției sale a luat în considerare toate faptele relevante, a respectat limitele legale și a urmărit scopul acordat de lege în acest sens.

Se va reitera că decizia contestată a cuprins o analiză complexă a circumstanțelor faptice relevante: modificările identice sau similare de preț la panou pentru produsele petroliere stabilite prin ordine/dispoziții ale administratorului întreprinderii sau altei persoane responsabile din aceeași dată aplicate până la prima publicare la panou, în lipsa unei argumentări economice, declarațiile administratorului SRL ”Lukoil Moldova” din cadrul ședinței Comisiei economie, buget și finanțe a Parlamentului Republicii Moldova din 03 februarie 2021, corespondența dintre angajații întreprinderilor ridicată în timpul inspecțiilor desfășurate la cele șase întreprinderi petroliere, relațiile strânse comerciale dintre întreprinderi și discuțiile telefonice frecvente ce le asigura o comunicare eficientă. Elementele respective denotă franc că similitudinile și coincidențele identificate nu sunt aleatorii, dimpotrivă atestă un comportament orchestrat al întreprinderilor supuse investigației.

Examinarea unui caz este un duel al probelor, respectiv probele au importanță pentru părți în egală măsură. Întrucât nu se poate elucida cazul supus examinării numai pe baza afirmațiilor părților, este imperioasă acumularea cât mai multor date obiective care permit o vizionare de ansamblu a cauzei deferite judecății.

Instanța de judecată menționează că, părțile, nu pot opera cu supoziții sau concluzii superficiale și declarative ci doar cu argumente și probe convingătoare, standardul de probă în genurile date de spețe este unul foarte înalt deoarece este menit să excludă erori în această evaluare. Încă în dreptul roman s-a consacrat adagiul: *”idem est non esse et non probari”*, ceea ce semnifică că a nu fi sau a nu fi probat este același lucru.

În materia dreptului, gradul de satisfacție este numit standard de probă și poate lua trei forme de bază: (a) ”preponderența probelor”, standardul folosit în majoritatea cauzelor civile; (b) ”dincolo de orice îndoială rezonabilă”, standardul folosit în procesele penale; (c) ”dovezi clare și convingătoare”, un standard intermediar.

Sintetizând, instanța de judecată relevă că Consiliul Concurenței a aplicat elocvent normele materiale și procesuale, a cercetat multiaspectual faptele imputate reclamantului SRL ”Datario”, la caz, a aplicat corespunzător sancțiunea pecuniară pentru acțiunile incriminate acestuia, titularul acțiunii nu a invocat argumentele plauzibile și persuasive întru anularea deciziei contestate.

În conformitate cu prevederile art. 224-225 din Codul administrativ al Republicii Moldova, instanța de judecată,

h o t ă r ă ș t e:

Se respinge ca neîntemeiată acțiunea de contencios administrativ înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată ”Datario” împotriva Consiliului Concurenței cu privire la anularea parțială a deciziei nr. DA-03/21-18 din 28 iunie 2024.

Hotărârea susceptibilă de atac cu apel la Curtea de Apel Centru, în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii judecătorești, prin intermediul instanței emitente.

Președintele ședinței
Judecătorul **Gandrabur Marcel**